

Tutu nunuu ña tāchi racha'nu Petu'

Petu' kàña'a ra chi'in ndisaa ma ndian chìnuni tu'un Jesucristu

¹ Yu'u Petu', ra tatun Jesucristu, tàì ma tutu i'ya kuenda ndyo'o ndian ndòyo ñuu ña töve kùu ñuu ndo, ndian chitakuati te'en tikan iti' ñuu chika, takua kùu ma ñuu nàni Ponto, Galacia, Capadocia, Asia chi'in ñuu Bitinia. ² Ti ma Racha'nu Ndioo, ra kùu Tatá yo, kāchin ra ndo taji'na niku ña na kuu ndo ñivi ra, ti takan kùuni ra. Ta cha'a' tiñu jà'a ma Tati Íí ra tichi anima ndo kùu yi ña Ndioo jā'a ra ña kùu ndo ndian íí kuenda ra, ikan na jachi'in ndo tu'un Jesucristu, ta janandoo ra ndo chi'in níí ra. Ta na ndokua'a ma ñamani Ndioo chi'in ndo, ta na koo vii ndo chi'in ra ndia.

Kuatu yo ña ni ku'va ma Ndioo nuu yo

³ Na jaka'nu yo ma Ndioo ra kuu Tatá ma Racha'nu yo Jesucristu, ti cha'a' ña ya'a ga kùnda'vini ra yo kùu yi ña jā'a ra ña kāku chaa ndiko yo cha'a' ña jānataku ndiko ma Ndioo ma Jesucristu tañu ndian ndíí. Cha'a' ña'a kùu yi ña ndātu yo ña ni koo ndito yo endeeni, ⁴ ikan na ni'o iin tundeeni ña indii va'a ma iti' andivi kuenda ndo jà'a ra. Ta yakan na töve ni naa yi ta na töve ni kuñu'u yi, ta juuni na töve ni xii yi ndia. ⁵ Ta cha'a' ña ya'a ga chìnuni ndo ma tu'un Ndioo, yakan va kùmi kuenda ra ndo chi'in ma

ndatu ra, ikan na kuu ni'i ndo ña kuu kakú ndo. Ta tandi'i yakan cha ìyo tu'va kuenda ña jàna'a ra yi nuu ndo ma kivi nuu ni ndi'i nia.

⁶ Ta cha'a' ña'a kùu yi ña ya'a ga chisii ma anima ndo, vaji vitin kuenda tia kivini ìyo yi ña nde'e ndo kua'a' nuu tundo'o, ⁷ ikan na kuu ni'i ndo ku'va, cha'a' naja kua ña ndicha ña chìnuni ndo tu'un Ndioo. Vati ma ña chìnuni ndo kùu yi takua kùu iin oro: ti ma oro ji'na ga ìyo yi ña ki'in yo ku'va yi chi'in ñu'ú, ikan nde'o tuva ya'a ga va'a yi. Va ka'nuga kùu ma ña chìnuni yo kua ma oro ikan, vati ma oro ni keta kivi ña ni naa yi. Yakan va ora ki'in ma Ndioo ku'va ma ña chìnuni ndo ni ku'va ra kuenda tu ndichaga ña chìnuni ndo kua ma oro ikan, ta ni jaka'nu ra ndo ta tiñu'u ra ndo ta ka'an ra ña kùu ndo ndian ya'a tacha ora na kichaa ndiko ma Racha'nu Jesucristu.

⁸ Ndyo'o ya'a ga kùuni ndo nde'e ndo ma Jesucristu, vaji takä'an nde'e ndo ra chi'in tinuu ndo. Ta vitin ya'a chìnuni ndo tu'un ra, vaji töve ndè'e ndo ra, ta nduva'a kuii ka'nu kùu ma ña chisii ndo, vaji kùuni ndo ka'an ndo iin tu'un cha'a' ña ya'a ga chisii ndo va töve nani'i ndo najakua ka'an ndo yi, ti iin ña ya'a ga ka'nu kùu yi, ⁹ ña ndyo'o cha kua nàta'an ndo ña kàkú ma anima ndo, jà'a ña chìnuni ndo tu'un ra.

¹⁰ Ma tatiempu ga niku, ma ndra kà'an chi'in tu'un yu'u Ndioo, kua'a' nuu jākua'a ndra ta nānduku tu'un ndra ña kùuni ndra koto kachin ndra cha'a' ma ña ni kakú yo i'ya, ta juuni kā'an ndra cha'a' ma ñamani Ndioo ña chà'a ra nuu yo vitin, ¹¹ ti kùuni ndra koto kachin ndra nda kivi

ta nda ñivi kùu vi ña jàna'a ma Tati Í Cristu ña ìyo chi'in ndra ora kātitu'un yi nuu ndra cha'a' naja ni kuu yi ora ni nde'e ji'na Cristu tundo'o, ta naja kua ni kuu yi chi'in ra ora ndotacha ra tiá iti' nuu. ¹² Va ma Ndioo jā'a ra ña na koto kachin ndrakan yi ña ma tu'un ña kātitu'un ndra töve kuenda maa ndra kùu yi, vati kuenda ndyo'o kùu yi ma tiempu vitin. Ta vitin juuni ma tu'un i'ya kùu yi ma tu'un ña kātitu'un ma ndra kēta nuu ndo cha'a' ma tu'un va'a ña naja kua jàkakú Ndioo yo. Ta kātitu'un ndra yi chi'in ndatu ma Tati Í Ndioo ña kīchi iti' andivi. Ta ndisaa ma tati va'a ña jàkuu tiñu nuu Ndioo nānduku tu'un na naja kua kuu kutunini na yi.

Ndioo kùuni ra ña na ki'vi yo iti' ya'a ga í

¹³ Yakan va na koo tu'va va'a ndo chi'in chinituni ndo cha'a' ma tiñu jà'a ndo, ta na töve ya'a ndu jà'a ndo nī'iin nakuyi. Ta kuation ndo ma ñamani Ndioo ña ni ku'va ra nuu ndo ora ni kichaa ndiko ma Racha'nu Jesucristu. ¹⁴ Ta ndyo'o ña kùu ndo iin ndian kùu se'e Ndioo, ndian ya'a ga jàchi'in ña kà'an ra, na jā'a ndo ma takua chikan ma kuñu ndo ña ja'a yi, ma takua jā'a ndo ma antea ora takāaga nàkoto ndo ma Ndioo niku. ¹⁵ Ma ña ìyo yi ña ja'a ndo kùu yi ña na koo vii ndo chi'in ma Ndioo, ikan na kuu ndo iin ndian í, ti ma Ndioo ra kā'an chi'in ndo ña na ki'vi ndo ma iti' ra, ti iin ra ya'a ga í kùu ra. ¹⁶ Vati ma tutu Ndioo te'en kà'an yi: “Na kuu ndo iin ndian ya'a ga í, vati yu'u iin ra ya'a ga í kùu”, kàti Ndioo.

¹⁷ Ta tu ndyo'o kà'an ndo te'en “Tatá”, chi'in ma Ndioo, ra kà'an ña va'a a töve cha'a' ta'ii'in

tiñu jà'a yo. Ta indukuni takan jà'a ra chi'in tandi'i ma ñivi. Yakan va ndava nikuuni ña ja'a ndo, ìyo yi ña tiñu'u ndo ra, ikan na kuu koo vii ndo ma ndisaa kuiya ña ni koo ndo ma ñuñivi i'ya. ¹⁸ Vati ma Ndioo kùu ma ra jākakú ndo. Ta töve va'a kùu ma ña nī'i ndo ña kua chīyo ma ndian kūu ñivi ndo ndian chīyo taji'na. Ti ora jākakú Ndioo ndo töve nī ja'a ra yi chi'in ma ndatiñu takua ma oro a plata ti yakan numini ndi'i yi. ¹⁹ Vati uvanuu chi'in níí Jesuu kūu yi ña kūu tia'vi ra cha'a' ma ña kāku yo. Ta ma níí Jesuu sōkó juuni maa ra ra' nuu ma Ndioo takua kùu iin mvechala ña töve ìyo nī'iin kuati ta ña töve iin ña meku ndia. ²⁰ Jesuu kùu ma ra kāchin Ndioo kuenda ña jachinu ra ma tiñu i'ya, ma nda ora takä'an tuvi ma ñuñivi i'ya niku. Ta vitin ma kivi nuu ndi'i nia, Ndioo cha jāna'a ra ra nuu ndo kuenda ma ña va'a maa ndo. ²¹ Cha'a' Jesuu kùu yi ña chìnuni ndo ma tu'un kà'an Ndioo, ta Ndioo kùu ma ra jā'a ña nātaku ndiko ra tañu ma ndian ndií, ta juuni tiñu'u nduva'a kuii ra ra ndia. Ta yakan va ndyo'o endeeni ndàtu ndo ma ña ni nī'i ndo jà'a ma Ndioo ta endeeni chìnuni ndo ma ña kà'an ra ndia.

²² Ta vitin ndyo'o, cha jānandoo ndo ndo cha'a' ña jäch'i'in ndo ma tu'un ndaa ña nī'i ndo nuu Ndioo jà'a ma Tati Íí ra, ikan na kuuni va'a ndo nde'e ndo ma ndian yani ndo ta na kēña'a ndo na. Kàtj chi'in ndo ña ìyo yi ña kuuni va'a ndo nde'e ndo ta'an ndo chi'in ndisaa kuii ma anima ndo. ²³ Va ndyo'o cha kāku chaa ndiko ndo vitin, va na tüva se'e ñivini kùu ndo ña chani kuvi na takua ta'an chi'in chiti yutun töve va'a, ti ndyo'o

kāku ndo va chi'in tu'un Ndioo, ti ma tu'un ikan endeeni ìyo yi ta töve ch'í yi. ²⁴ Ti ma tu'un Ndioo te'en kà'an yi:

Tandi'i ma ñivi ìyo ñuñivi kùu na takua kùu iin ku'u,

ta ma ña ka'nu ñivi kùu takua ka'nu ma ita ña ìyo nuu ma ku'u.

Ma ku'u, chaa ora nàtii yi, ta ma ita xii yi.

²⁵ Vati ma tu'un ma Racha'nu Ndioo ìyo yi endeeni.

Takan kà'an yi.

Ta ma tu'un i'ya kùu ma tu'un va'a Ndioo ña kàtitu'un ndi nuu ndo.

2

Ma ñuu chaa ña kùu ma ñuu Ndioo

¹ Yakan va na jaña ndo ma tandi'i ma ña töve va'a ña jà'a ndo, takua tandi'i tu'un ña jànda'viña'a ndo chi'in ta'an ndo. Ta na jaña ndo ña kà'an ndo chi'in uvi nuu kua chànini ndo, chi'in ma ña xaani ndo nde'e ndo inga ñivi. Ta juuni na jaña ndo ma tu'un vata ña ya'a ga siini ndo kà'an ndo. ² Takua kùu ndiakuati já kàku, ta takan na nanduku ndo ma uvanuu ma tu'un Ndioo takua nànduku yi uvanuu ma lechi ndika ma'á yi, ikan na kuu kua'nu yi jà'a ra', ti tu'un ikan jà'a yi ña kua'nu ndo ta ni'i ndo nuu kakú ndo nuu ma kuati, ³ tuva ndicha ña chaa va'a ndo koto ndo ña ma Racha'nu Ndioo iin ra ndicha va'a kùu ra.

Jesuu kùu ra takua kùu iin yuu ndito

⁴ Na jayatin ndo ndo nuu ma Racha'nu Jesuu, ra kùu takua kùu iin yuu ndito. Ma ñivi ìyo

ñuñivi na töve nī kuuni na nde'e na ra, va jāña na ra niku; va kuenda Ndioo iin yuu ña kāchin ra kùu Jesuu, vati iin ra nduva'a kuii ka'nu kùu ra kuenda ra. ⁵ Ta ndyo'o juuni kùu ndo takua kùu yuu ndito. Na ku'va ndo ña na kuàtiñu ma Ndioo ndo, ta na ku'va ndo ña na ja'a ra, na kuu ndo ma takua kuu veñu'u ra, ta juuni na kuu ndo sutu í ra, ta cha'a' Jesucristu kùu yi ña kùu sokó ndo ña ya'a í kuenda Ndioo. Ta juuni cha'a' ra kùu yi ña Ndioo ni ka'an ra ña chàta'ani ra ma ña jà'a ndo ndia. ⁶ Vati ma tutu Ndioo juuni kà'an yi te'en cha'a' yi:

Yu'u kùu ra kànindij ma ñuu Sión iin yuu nunuu, ta yuu ikan kùu yi iin yuu kāchin ta ya'a vii ta ka'nu kuendai,

ta ma ndian chìnuni ma tu'un kà'an ra, töve ni kukanuu kùuni na cha'a' ra. Takan kà'an ma tutu Ndioo.

⁷ Kùunij ka'in chi'in ndyo'o ndian chìnuni tu'un ra, ti ma yuu kānindii ma Ndioo ikan iin ña ya'a vii ta ka'nu kùu yi kuenda ndo, va kuenda inga ndian töve chìnuni, juuni jàchinu na ma takua kà'an ma tutu Ndioo ma nuu kà'an yi te'en:

Ma yuu ña töve nī kuuni ma ndra kùu labañi ti'i ndra ma cha'a' ma ve'e,

ndākuu yi iin yuu nunuu ña ka'nu ga.

⁸ Ta juuni te'en kà'an ma inga tu'un ña ndiso ma nuu tutu Ndioo ndia:

Ma yuu i'ya jà'a yi ña na nduva ma ñivi, ta juuni jà'a yi ña na kati'i na yi ndia, kàti yi.

Va kàti'i ndisaa ndiakan yi cha'a' ña töve jàchi'in na ma tu'un Ndioo, ta ndicha kuii ña Ndioo tãchi ra ña takan ni kuu yi kuenda na ndia.

⁹ Va ndyo'o kùu ndo ñivi kãchin Ndioo, ta kùu ndo sutu ña jà'a ndo tiñu kuenda ma ra kùu rey, ta juuni kùu ndo iin ñuu nduva'a kuii íí, ta kùu ndo iin ñuu ña ìyo kuenda ma Racha'nu Ndioo. Ta takan kùu ndo, ikan na katitu'un ndo ma tiñu ya'a ga vii ta ka'nu ña jà'a ra nuu ma ñivi, ti Ndioo kùu ma ra jã'a ña jãña ndo ma iti' naa ña töve va'a ña kãchika ndo, ta tĩ'i ra ndo ma iti' ndichin. Ta ma iti' ikan, iin iti' ya'a ga tacha ta vii kùu yi. ¹⁰ Ndyo'o töve ìyo ti'vi ndo ma takua kùu iin ñuuni niku, va vitin kùu ndo iin ñuu ña kùu ñuu Ndioo. Ta tatiempu yöve ñivi ña kùnda'vini Ndioo kùu ndo niku, va vitin ndian kùnda'vini Ndioo kùu ndo.

Na ja'a ndo tiñu ma takua kùuni Ndioo, ikan na kuu koo vii ndo ma ñuñivi i'ya

¹¹ Ndyo'o yani ndian ya'a ga kùuni nde'i, jàninì ndo takua kùu ndian kichi inga ñuu, ndian töva ìyo kuenda ma ña kini ña ìyo ma ñuñivi i'ya. Yakan va na kù'vaga ndo ña na ka'nda ma kuñu ndo tiñu nuu ndo ña kùuni maa yi, ti ma kuñu yo endee kànita'an yi cha'a' ma maa ña kuuni maa yi ja'a yi. ¹² Na vii koo ndo chi'in ma ndian töve chìnuni, ikan takan vaji tiso na kuati chata ndo ña ndian kini kùu ndo, va ora ni nde'e na ma ña va'a jà'a ndo, ni jaka'nu na ma Ndioo cha'a' ndo, ma ora ni keta ma kivi ña ni jandondaa Ndioo ma kuati yo.

¹³ Cha'a' ma Racha'nu Jesuu kùu yi ña kà'in chi'in ndo ña na ndaki'in ndo ña jàchi'in ndo ma

tiñu ña kà'an ndisaa ndian kuxini ñuu ñuñivi, takua kùu iin ra rey ra chà'nda tiñu ñuu ka'nu, ¹⁴ a ndian kùu takua kùu kuvienu, ti ma ndian kuvienu kùu na ndian tãchi ma rey nuu ndo ña na jande'e na tundo'o ma ndian jà'a tiñu kini, ta na tiñu'u va'a na ma ñivi jà'a tiñu va'a. ¹⁵ Vati ma Ndioo kùuni ra ña na ja'a ndo ma ña va'a, ikan na kuu jakutaxin ndo ma tu'un yu'u ma ndian kini ña töve kùtunini, ndian kà'an chata ndo.

¹⁶ Na vii kakunuu ndo takua chàkunuu yo nuu nuna, ta ja'a ndo ma ña va'a, va tu chàkuu nuna ndo, na kuàtiñu ndo yi cha'a' ña xe'e kùu yi ta ja'a ndo ma ña töve va'a. Yakan va iyo yi ña kuàtiñu ndo ma iti' va'a ta nuna ikan, cha'a' ña kùu ndo ndian musu ma Racha'nu Ndioo. ¹⁷ Na tiñu'u va'a ndo tandi'i ñivi, ta na kuuni va'a ndo nde'e ndo ma ndian yani ndo ndian chìnuni, ta na tiñu'u ndo ma Racha'nu Ndioo, ta na tiñu'u ndo ma ra kùu rey, ra chà'nda tiñu nuu ndo ndia.

Cha'a' ma tiñu iyo yi ña ja'a ma ndian kùu musu

¹⁸ Ndyo'o ndian kùu musu, na jachi'in ndo ta tiñu'u ndo ma ña kà'an ma ndian kùu chito'o ndo, va töve ivaa chi'in ma ndian va'ani chànini a chi'in ma ndian vii jà'a chi'in ndo, vati juuni na tiñu'u ndo ma ndian xaani nde'e na ndo ndia. ¹⁹ Ta Ndioo ya'a chisii ra chi'in ndo tu jàchinu ndo jà'a ndo ma takua kùuni ra, ta kùndeeni ndo ora jande'e ma chito'o ndo tundo'o ndo, vaji töve va'a ma ña jà'a ra chi'in ndo. ²⁰ Va tu ndyo'o ja'a ndo ma iin tiñu töve va'a, ta cha'a' yakan kùu yi ña jànde'e ma chito'o ndo tundo'o ndo a kàni ra ndo cha'a' yi, ¿niyi kùu ma ña va'a ña ni ni'i ndo tuva ya'a ga jàndeeni ndo yi?, kùuni ndo. Vati

tu nde'e ndo iin tundo'o cha'a' ma ña va'a jà'a ndo, ta nduva'a kuii jàndeeni ndo yi, yakan kùu ña jàsii ma Ndioo. ²¹ Vati cha'a' tiñu ikan kùu yi ña kāna Ndioo ndo, vati takua indukuni ikan, Cristu ndē'e ra tundo'o cha'a' ndo, ta takan jāna'a ra nuu ndo iti' va'a, ikan na tandikun ndo ku'un ndo chata ra.

²² Ti Cristu na töve nī ja'a ra nī'iin kuati, ta na töve nī keña'a ra nī'iin ñivi ndia.

²³ Ma Jesuu ora kà'an ti'ini ma ñivi chata ra, na töve kà'an ti'ini ra chata na ndia, ta ora jànde'e na tundo'o ra, na töve kà'an xaan ra nuu ma ndian jà'a takan chi'in ra ndia. Ti ma ña jà'a ra kùu yi ña kā'an ra chi'in Ndiooni, ta chīnuni ra ti iin ra ndaa kùu Ndioo, ra jàkutuni kuati jà'a ma ñivi. ²⁴ Juuni ma Jesuu kùu ra ña ndiso ra ma kuati yo, ta ndākoo ra tandi'i yi nuu ma kruu ma ora chī'í ra, ikan na naa ndisaa ma kuati ña jà'a yo, ta kuu koo ndaa yo. Ma Jesuu ndē'e ra tundo'o ta tākue'e ra cha'a' ma kuati yo, ikan na kuu nda'a yo. ²⁵ Vati ndyo'o ma antea niku endee kāchika ndita ndo ta kuànaa ndo ma tava ta'an iin mvechala ña ndakuu ku'u ri, va vitin cha chīkoni'i ndiko ndo ta kī'vi ndo iti' Jesucristu, ti rakan kùu ma pato ndo, ra jàkuenda ma anima ndo.

3

Naja kua ìyo yi ña koo ma ndian cha tānda'a

¹ Yakan va ndyo'o ñivi ña'a ndian cha tānda'a, na tiñu'u ndo ta jachi'in ndo ma ra kùu ii ndo, ikan vaji tu ìyo ma ndra töve chīnuni ma tu'un Ndioo, nde'o tu kùu jandomani ndo ndra na ki'vi

ndra iti' ra. Töve chiniñu'u ndo kà'an ndo nĩiin tu'un, va kùu jakanaa ndo anima ndra ora nde'e ndra naja kua kùu ndo, ² tuva na nde'e ndra ña ñivi iñu'u kùu ndo ña cha jānandoo Ndioo ndo. ³ Na töve ña'a vii kùu ndo jà'a ma ña ìyo iti' chata ndo nuu kùu nde'o takua kùu ña jàndova'a ndo ma ixi xini ndo chi'in kua'a' ña chù'ni ndo yi ora tì'i ndo kuika yi, ta takua jàkutu ndo kua'a' nuu oro ña ti'i ndo so'o ndo, sukun ndo ta sukun nda'a ndo chi'in ja'ma ya'a tacha ña ya'vi ndaa ña chàku'un ndo ndia, ⁴ ti ma ña ka'nu ga kùu ma ña ìyo iti' tichi anima ndo, ti ikan kùu nuu nàkanini ndo naja kua kùu koo vii ndo ta vita anima chi'in ñivi, ta nĩiin ñivi kùu janaa na yi a kindaa na yi nuu ndo. Ta ma ña vii i'ya ya'a ga ìyo kuenda yi nuu Ndioo. ⁵ Ti ma tatiempu niku, takan chàku'un ma ñivi ña'a kũ'íí jā'a Ndioo niku ti chìnuni vi ma tu'un ra, ta tandi'i ma ñivi ña'a ikan, vii jāchi'in ta'ii'iin vi nuu ii vi. ⁶ Takan jā'a ma ña nàni Sara, ña jāchi'an ma ña kà'an ma Abraham, ta ya'a ga iñu'an ora kā'an ña te'en chi'in ra: “Yo'o kùu ma racha'nui.” Ta ndyo'o ñivi ña'a, ni chaa ndo kuu ndo ma takua kùu iin se'an vitin, tuva ja'a ndo ma ña va'a ta töve yu'vi ndo nde'e ndo nĩiin nakuyi.

⁷ Ta takani ndyo'o ndra kùu ii ma ñivi ña'a, na kutunini va'a ndo kua koo vii ndo indukuni ndo chi'in ñasi'i ndo. Ta na iñu'u va'a koo ndo chi'in vi cha'a' ña ya'a ga ika kùu vi, va juuni kùu vi iin ndian nì'i vi ma ñamani Ndioo takua nì'i ndyo'o yi ña chà'a ra ña na koo va'a ndo chi'in ra. Na ja'a ndo ma tandi'i ma ña kà'in i'ya, ikan nĩiin nakuyi na jàtañu yi nuu ndo ma ora kà'an ndo

chi'in ma Ndioo.

Ma tundo'o ña ndè'o cha'a' ma ña jà'a yo ma ña va'a

⁸ Iin tu'un ka'nu kùunì ka'in chi'in ndo: na koo vii ndo chi'in iin nuuni kua chànini ndo, ta na kunda'vini ndo nde'e ndo ma juuni maa ndo chi'in ma inga na ndia, ta na kuuni va'a ndo nde'e ndo ma ta'an ndo, ta tiñu'u ndo na, ta vita koo anima ndo chi'in na ndia. ⁹ Tu ìyo ma ndian töve va'a jà'a na chi'in ndo, na töve ìyo yi ña ja'a ndo indukuni ma takua jà'a na, ta tu ìyo ma ndian kà'an ti'ini chata ndo, juuni na töve ìyo yi ña ka'an ti'ini ndo chata na ndia. Ma ña ìyo yi ña ja'a ndo kuu yi ña na ja'íi ndo ma nuu na, vati ma Ndioo ndāki'in ra ndo ña na kuu ndo ma ñivi ra, ti ni ku'va ra ma ndatu nuu ndo ta ni ja'íi ra ndo ndia. ¹⁰ Ti te'en kà'an ma tu'un ra:

Ma nda ndian nikuuni ña kùuni na koo va'a ma ñuñivi i'ya,

ta kùuni na koo siini na kua'a' kivi,

ìyo yi ña na kumi va'a na ma yaa na koto kàti'ini yi,

ta na töve ìyo yi ña ka'an na nì'iin tu'un töve va'a chi'in tu'un vata ndia.

¹¹ Ma ña ìyo yi ña ja'a na kuu yi ña na jaxiin na na nuu ma ña töve va'a,

ta na ja'a na ma ña va'a,

ta na nanduku na naja kua koo vii na chi'in ta'an na

ta na tandikun na chata yi ndia.

¹² Vati ma Ndioo kùmi ra ma ndian jà'a ma ña ndaa

ta taso'o ra na ora kà'an na chi'in ra,

va ma ndian töve va'a jà'a,

Ndioo töve jàchi'in ra ma ña kà'an na.

¹³ ¿Yo ni kuu ma ndian ni jande'e ma tundo'o ndo, tuva nani ora endeeni jà'a ndo ma ña va'a?, kùuni ndo. ¹⁴ Vati, vaji ndè'e ndo tundo'o cha'a' ma tiñu ndaa jà'a ndo, ya'a ga sii ni kuuni ndo tuva jà'a ndo takan. Yakan va na töve ìyo yi ña ndasii ndo nde'e ndo ma nda ndian ni kuuni, ta na yü'vi ndo ndia. ¹⁵ Ma ña ìyo yi ña ja'a ndo kùu ña na tiñu'u ndo ma Jesuu, ta na ku'va ndo ña kùu ra ma chito'o ndo nani kivi. Na koo yati va'a ndo kàtitu'un ndo ma iin tu'un ndaa nuu ma ndian chikatu'un nuu ndo, niyi kuu ma ña ndàtu ndo nuu Ndioo cha'a' ña chìnuni ndo tu'un Cristu. Ta ora kàtitu'un ndo takan chi'in na ìyo yi ña ka'an ndo vii chi'in na ta na tiñu'u ndo na ndia. ¹⁶ Na ja'a va'a ndo ma tiñu jà'a ndo ta na koo vii ndo chi'in ma chinituni ndo, ta ma ndian kà'an ti'ini chata ndo ña kùu ndo ndian jàtiñu va'a kuenda Cristu, ndiakan kukanuuni na cha'a' ma tu'un kà'an na chata ndo. ¹⁷ Va'a ga ña ndè'o ma tundo'o cha'a' ma ña va'a jà'a yo, tuva takan kùuni ma Ndioo, kua cha'a' ma ña töve va'a.

¹⁸ Vati ma Jesuu kùu ra ña ndè'e ra ma tundo'o ta chī'í ra cha'a' ma kuati yo niku, va iin cha'ani kūu yi kuenda ndisaa tiempu. Ma Jesuu iin ra ndaa kùu ra, ta ndè'e ra ma tundo'o cha'a' tandi'i yo vaji töve ndian ndaa kùu yo, ikan na kundaka ra yo nuu Ndioo. Ndicha ña chī'í ma kuñu ra, va nātaku ndiko ra inga cha'a' jā'a ma Tati Í Ndioo. ¹⁹ Ta chi'in ma Tati Í ra chāka'an ra chi'in ma tati ka'iin tichi vekaa ta jāna'a ra nuu na ndia. ²⁰ Tandi'i ma ndia'ya kùu ma ndian töve nī jachi'in ma tiñu kā'an ma Noé ma ora chīyo

ra ñuñivi niku. Ma ora ikan ndātu ma Ndioo kueeni va'ani ma ñivi ma ora jāva'a Noé ma varku niku. Ta töve kākú kua'a' ñivi ma tiempu ikan, va una ta'ani na kākú ora ndāa tañu'u jā'a savi ma ñuñivi. ²¹ Ta ma takuii ikan kùu ra' iin ña jāna'a ña kùu kunduta yo chi'in ra', ta kùu kakú yo vitin. Ma ña kùnduta yo töve kùuni yi ka'an yi ña na kindaa tandi'i ma ña meku ña iyo ma kuñu yo, va jāna'a yi ña na kuu ndakan yo ña na ku'va ma Ndioo iin chinituni va'a nuu yo, ta na jakakú ra yo cha'a' ña nātaku ndiko ma Jesucristu. ²² Ti rakan kùu ma ra ndāa ku'àn ma iti' andivi ta nāndi ra ma iti' chiyo kua'a ma Ndioo, ti rakan juuni kùu ra ma ra chà'nda tiñu nuu ma tandi'i tati va'a jā'a tiñu nuu Ndioo, chi'in nuu ma inga ndian chà'nda tiñu chi'in nuu tandi'i ndatu ndia.

4

Na jakuu yo ma tiñu nuu ma ta'an yo ma takua chā'a ma Ndioo ña na ja'a yo, ikan na kichi sii kùuni ra chi'in yo

¹ Yakan va takua ndē'e ma Jesuu tundo'o chi'in kuñu ra niku, juuni ndyo'o iyo yi ña kutu'va ndo, ikan na koo va'a ndo ora nde'e ndo tundo'o ndia, takua ndē'e ra yi. Vati ma nda ndian ni kùuni ndē'e ma tundo'o chi'in ma kuñu na, kùuni yi ka'an yi ña cha ndākoo na ña jā'a na kuati. ² Ta takan ni koo na ndisaa kivi ñuñivi i'ya ña kumani kuenda na, ti koo na va kuenda ma ña kùuni ma Ndiooni, ta töve kuenda ma ña töve va'a kua kùuni maa ñivini. ³ Vati cha ya'a kua'a' kivi ña indukuni jā'a ndo ma takua

jà'a ma ndian töve chìnuni, ti ya'aga chàta'ani na ja'a na ma ña kùuni maa na, takua kùu ña kì'vi na chi'in nda ña'a ni kùuni ta inga ma ña töve va'a, ta nduva'a kuii ch'i na ndixi nani kivi, ta ya'a ga chàta'ani na kakunuu na ma nuu iyo vikoni, ta chàchi na ma niyi kùuni maa na, ta ya'a ga kini jà'a na ña jàka'nu na ma yutun í ña jā'a ma ñivini chi'in nda'a' na. ⁴ Ta vitin ndyo'o cha'a' ña cha ndākoo ndo chàkunuu ndo chi'in ndiakan ma tichi nani nuu kuati ña kì'vi na. Yakan va töve va'a nàkanini na cha'a' ña töva chàkunuu ndo chi'in na, ta kà'an ndaa na chata ndo vitin. ⁵ Va tandi'i ma ndiakan iyo yi ña ku'va na kuenda ndisaa ña jà'a na nuu Ndioo, ta Ndioo ni jakutunini ra ma kuati na, ti iyo tu'va ra ña jakutunini ra ma kuati ndisaa ñivi ndito ta ndisaa ndian cha chī'í ndia. ⁶ Vati nuu ma ndian cha chī'í cha kātitu'un ma Jesuu ma tu'un Ndioo nuu na niku, ikan na kuu jakutunini Ndioo na takua takani jà'a ra chi'in ñivi, ikan na kuvi ma kuñu ndian iyo ñuñivi, va juuni na kuu koo ndito ma anima na takua iyo ndito Racha'nu Ndioo.

⁷ Chani kuyatin chaa ma kivi ña ni ndi'i ndisaa nakuyi. Yakan va na koo kachin chi'in chinituni ndo ta töve ya'a ndu ja'a ndo ni'iin nakuyi, ikan na kuu koo tu'va va'a ndo kà'an ndo chi'in Ndioo. ⁸ Ma tiñu ka'nu ga ña kà'in chi'in ndo kùu yi ña na kuuni va'a ndo nde'e ndo ta'an ndo, ti tu kuuni yo nde'o inga ñivi, töve ndetiñu kuenda janaa yo ma kua'a' kuati na. ⁹ Na chaa va'a ma ñivi ma ve'e ndo jà'a ndo tuva kuànde'e na ma nuu iyo ndo, ta na kà'an ndaa ndo chata na. ¹⁰ Ta takua Ndioo cha chā'a ra ta'ii'iin ndatu ka'nu nuu ta'ii'iin ndo, na jatiñu va'a ndo yi chi'in ta'an ndo, takua kùu

ndo ndian jàtiñu va'a kuenda Ndioo chi'in ndisaa nuu ma ñamani ña nī'i ndo jà'a ra. ¹¹ Tu ìyo ma nda ndian kà'an nuu ñivi, na ka'an na takua iin ndian kà'an ma tu'un yu'u Ndioo. Ta tu ìyo nda ndian chà'a iin tiñu, na ku'va na yi chi'in ndisaa kuii ma tundeeni ña chā'a ma Ndioo nuu na. Ta tandi'i ma tiñu jà'a ndo na ja'a va'a ndo yi, ta takan kuu jaka'nu ndo ma Ndioo cha'a' ma Jesuu. Ti rakan kùu ma ra ya'a ga ìyo ndatu ta ya'a ga ka'nu kùu ra. Ta takan na kuu yi endeeni. Amén.

Ndè'o tundo'o cha'a' ña chìnuni yo ma tu'un cha'a' ma Jesuu

¹² Ndyo'o yani, ndian ya'a kùnuni nde'i, na töve ìyo yi ña na yu'vi ndo, tuva ya'a ga ndetiñu ma ku'va ña tà'an ndo. Ta juuni na töve ìyo yi ña nakanini ndo ña nuu uvanuu ndyo'oni kùu yi takan ndia. ¹³ Ma ña ìyo yi ña ja'a ndo kùu ña na sii kùnuni ndo cha'a' ña nde'e ndo tundo'o, ti kùu ndo ndian chìnuni tu'un Cristu, ikan na nduva'a kuii sii kuuni ndo ora nde'e ndo ra, ña ra ya'a tacha kùu ra ma ora ni kichaa ndiko ra ma ñuñivi i'ya. ¹⁴ Tu ìyo ma ndian kà'an ti'ini chata ndo cha'a' ña kùu ndo ndian chìnuni tu'un Cristu, na sii kuuni ndo, ti ma Tati Í Ndioo ña ya'a tacha endeeni ìyo yi chi'in ndo. ¹⁵ Ta tu ìyo nda ndyo'o ndè'e ndo tundo'o, töve ìyo yi ña kuu yi cha'a' ña chà'ni ndo ndií ta ni cha'a' ña kùu ndo ndian su'u, ta juuni töve cha'a' ña kùu ndo ndian kì'vi ta koto ndo tiñu ña jà'a inga ñivi ña töve ìyo yi ña koto ndo ndia. ¹⁶ Ta tu ndè'e ndo tundo'o cha'a' ña kùu ndo ndian chìnuni tu'un Cristu, na töve ìyo yi ña kukanuu ndo, ti ma ña ìyo yi ña ja'a ndo kùu yi ña na jaka'nu ndo ma Ndioo cha'a'

ña kùu ndo ñivi Cristu. ¹⁷ Ti cha kèta ma kivi ña Ndioo ni kicha'a ra jakutunini ra ma ndian chìnuni ma tu'un ra. Ta tu ja'a ra takan chi'in yo, ¿naja kua ìyo yi ña ni ta'an ma ndian töve jàchi'in ma tu'un va'a ña kà'an ra?, kùuni ndo.

¹⁸ Ta tu ndetiñu ña kakú ma ñivi ndaa jà'a ra, kùuni ndo, ¿niyi ìyo yi ña ni ta'an ma ndian töve va'a chi'in ma ndian jà'a kuati?, tuva takan chànini ndo.

¹⁹ Yakan va tu nde'e ñivi tundo'o cha'a' ña kua kùuni Ndioo ña na kùu yi, na ja'a na ma ña va'a ta na endeeni na ku'va na ma anima na nuu nda'a' Ndioo, ra jà'a ña tūvi na. Ti rakan ndisaa tiempu jàchinu ra ma tu'un kà'an ra.

5

Nuu chùndayu'u Petu' ma ndian chìnuni

¹ Vitin kùuni kundayu'i ma ndracha'nu, ndra ìyo tañu ndo. Yu'u juuni racha'nu kùu, ma takua kùu ma ndracha'nu ikan. Ta yu'u kùu iin ra ña cha ndē'e naja kua kūu yi ña ma Racha'nu Cristu ndē'e ra tundo'o niku. Ta juuni kùu iin ra ni ni'i tundeeni ña ni ku'va ma Ndioo nui, takua indukuni ni ni'i inga ñivi yi tiá iti' nuu ndia. ² Ndyo'o ndracha'nu, na jakuenda va'a ndo ma ndian kùu ma takua kùu ma mvechala jàna Ndioo, ti juuni Ndioo chā'a ra nuu ndo ña na kumi kuenda va'a ndo ma ndiakan. Va töve ìyo yi ña ja'a ndo ma tiñu ikan cha'a' tu janini Ndioo ndo ña na ja'a ndo yi, va na ja'a ndo yi cha'a'

kua kùuni maa ndo ja'a ndo yi, ti takan kùuni Ndioo ña na ja'a ndo. Ta na jä'a ndo ma tiñu ikan kuenda ña ya'a kùuni ndo jakanaa ndo xu'un' cha'a yi, va'a ga ña na ja'a ndo yi chi'in anima ndo cha'a' ña kùuni ndo ja'a ndo yi. ³ Va na jä'a ndo ma tiñu ikan tuva chànini ndo ña kùu ndo ma chito'o ma ñivi ikan ña chā'a Ndioo nuu ndo ña jàkuenda ndo, ti ma chito'o na kùu Ndioo. Yakan va iyo yi ña kuu ndo ma ndian ja'a va'a ma ña kùuni Ndioo, ikan na nde'e ma inga na naja kua iyo yi ña kuu na ndia. ⁴ Yakan va ora keta ma ra kùu pato ndicha, ndyo'o ni ni'i ndo ma iin ta'vi ña kùu korona ya'a nduva'a kuii ka'nu. Ta yakan na töve ni kuu yi takua kùu iin korona nde've ña chùndi xini nda ndian ni kùuni ña kùva'a chi'in nda'a' numa ta natii yi. ⁵ Ta indukuni ndyo'o ndrayoko, kùuni kundayu'i ndo ña na jachi'in ndo tu'un ña kà'an ma ndracha'nu kùxini nuu ma ndian chìnuni chi'in ndo. Tandii' ndo iyo yi ña jachi'in ndo yi chi'in ta'an ndo, ta vitani kùuni anima ndo ora ja'a ndo yi, ti:

Ndioo na töve tìndee ra ma ndian ya'aga jatayi kùuni,
va tìndee ra ma ndian vita kùuni anima chi'in ma ñamani ra.

⁶ Yakan va na ndovita kùuni ndo ta na jändo induku ndo ndo chi'in ma Ndioo, ti ma Ndioo ya'a ga iyo ndatu ra, ikan na ja'a ra ña iin ndian ya'a ga va'a kùu ndo, ta kani'i ra ndo nda'a' ma ndian töve chìnuni tu'un ra. ⁷ Na ndakoo ndo nda'a' ra tandii' ma ña nàkanini ndo, vati rakan nduva'a kuii kùmi kuenda ra ndo. ⁸ Na töve ya'a ndu ja'a ndo ma ña iyo yi ña ja'a ndo, ta na koo tu'va ndo, vati ma kui'na ña nàkoto ndo, chàkunuán' takua

chàkunuu iin ii'ii, ta endee nda'yuán' takua jà'a ri ndia, ti chàkunuán' ña nandukuán' iin ña kùu kachan'. ⁹ Na ki'vi ndo ma tiñu ña kùunián' ña ki'vi ndo, ta na ndákoo ndo ña chìnuni ndo ma tu'un Ndioo, vati cha chìto va'a ndo ti tandi'i ma ndian chìnuni ìyo ma ñuñivi i'ya nduva'a ndè'e na ma tundo'o ma indukuni kua maa ndo. ¹⁰ Va ora cha ya'a ndio ña ndè'e ndo ma tundo'o tia tiempuni, Ndioo kùu ma ra chà'a kua'a' ñamani nuu ndo ta kãna ra ndo, ta ni ja'a ra ña na koo ndaa va'a ndo. Ta na töve ni ndakoo ndo ma ña chìnuni ndo, ta ni ku'va ra ña na koo tundeeni ra chi'in ndo ndia. Juuni ma Ndioo ni ja'a ra ña na ndo'iin yo chi'in Jesucristu endeeni iti' andivi nuu tacha ra. ¹¹ Yakan va na jaka'nu ndo ra, ti rakan kùu ma ra ìyo kua'a' ndatu ka'nu endeeni. Ta takan na kuu yi. Amén.

Cha'a' nuu ndi'i nia kãña'a Petu' chi'in ma ñivi

¹² Nda'a' Silvanu, ra kuunì ña kùu ra iin ra yanì, ra ya'a ga ndaa, tàchì ma tutu i'ya, ta kùunì kundaa yu'i ndo, ta na chinuni va'a ndo tu'un Cristu, ti ma ña íí ña nī'i ndo kùu yi iin ku'va ndicha ña kà'an yi ña ya'a ga kùuni Ndioo nde'e ra ndo. Yakan va, jna tandikun ndo ku'un ndo chata Cristu, ti rakan ya'a ga kùuni ra nde'e ra ndo! ¹³ Ma ndian chinuni tu'un Jesuu ìyo ñuu Babilonia, ndian kãchin Ndioo indukuni kua ndyo'o, tàchi na saludu nuu ndo. Ta Marku, ra kùuni nde'i takua kùu ndicha kuu iin rase'i juuni tàchi ra saludu nuu ndo ndia. ¹⁴ Ta na kãña'a ndo chi'in ta'an ndo ta na tutu ndo ma sitin na cha'a' ña ya'a ga kùuni ndo nde'e ndo na.

Na koo vii ndisaa ndo, ndian chìnuni tu'un ma Cristu. Takan na kuu yi. Amén.

Zacatepec Mixtec NT
Mixteco, Santa María Zacatepec: Zacatepec Mixtec
NT New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Santa María Zacatepec

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

55b3808f-9cd0-5da9-90f0-a96c172e0e02